

Toelichting begroting 2022 en meerjarenbegroting t/m 2026

Vastgesteld te Arnhem d.d.

20 december 2021

.....
Drs. B.G.M. Geerdink

Voorzitter college van Bestuur

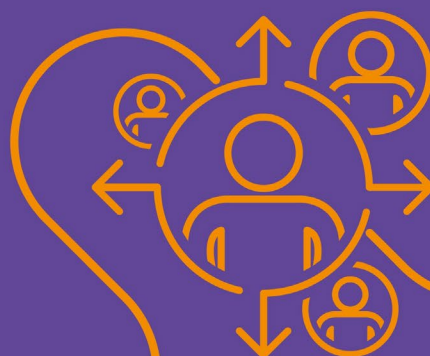
Goedgekeurd te Arnhem d.d.

20 december 2021

.....
Drs. M.J.N. van Wessem

Voorzitter raad van toezicht

Eigenaar/schrijver	G. Bergh
Afdeling	Stafdienst Financiën
Datum	26 november 2021
Kenmerk	21-0436

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Begroting 2022	4
2.1	Studentenaantallen	7
2.2	Ontwikkelingen landelijke budgetten en budgetten Rijn IJssel	8
2.3	Baten niet Rijksbijdragen	9
2.4	Personele kosten	9
2.5	Afschrijvingen	10
2.6	Huisvesting	10
2.7	Risico's en onzekerheden in de begroting 2022	11
2.8	Liquiditeiten	11
3	Meerjarenbegroting tot en met 2026	12
4	Meerjarige geprognoseerde balans, exploitatieoverzicht en ratio's	14
4.1	Balans	14
4.2	Exploitatiebegroting	14
4.3	Ratio's	15

1 Inleiding

De begroting 2022 is bijzonder omdat veel verschillende ontwikkelingen door elkaar heen lopen. De belangrijkste zijn:

- De middelen NPO die leiden tot aanvullende kosten en formatie in 2022. Dit betreft een tijdelijke verhoging van het budget met € 4,4 miljoen. En de aanvullende kosten van € 1,4 miljoen die nog worden gemaakt op basis van budgetten die in 2021 zijn ontvangen. Dit leidt tot een tekort in 2022.
- Het resultaatafhankelijk deel van de kwaliteitsagenda dat bij een positief eindoordeel wordt verkregen in 2023, wordt in de exploitatie van 2022 uitgegeven. Dit verlaagt het resultaat met € 5,1 miljoen.
- De verwachte boekwinst op de geplande verkoop van de locaties Veluwestraat en Stationsplein, in totaal € 2,1 miljoen.
- Diverse incidentele uitgaven van onder andere het Masterplan Huisvesting, het strategietraject en de kwaliteitsagenda.
- De reguliere formatie die nog boven de interne normering staat terwijl de afschrijvingen van de investeringen uit het masterplan nu zichtbaar worden in de exploitatie.
- De uitvoering van de laatste grote masterplanprojecten waardoor eind 2022 het laagste liquiditeitsniveau bereikt zal worden.
- De bekostiging op t-2 terwijl het studentenaantal ruim 3% daalt ten opzichte van de begroting 2021.

Het gevolg is dat voor de exploitatie 2022 een aantal afwijkingen van onze interne kaders aan de orde is. Vooral de rentabiliteit, de personele ratio en de liquiditeitsratio wijken hierdoor af. Bij de verschillende paragrafen wordt ingegaan op deze incidentele afwijkingen van de hoofdlijnen van de begroting.

De hoofdlijnen van de begroting 2022 zijn:

- De verdeling van de financiële middelen over de beleidsterreinen onderwijs, huisvesting en beheer en investeringen en personeel zoals genoemd in art. 8a.1.6. lid 1 WEB;
- De begroting past binnen de kaders van de meerjarenbegroting, het treasurystatuut en de inspectienormen;
- Er wordt doorontwikkeld op de vorige begroting (geen jaarlijkse start op nul);
- Realisatie van de kengetallen:
 - Solvabiliteit >0,4
 - Liquiditeit >0,7
 - Rentabiliteit $\approx$ >1,1%
 - Personele ratio $\approx$ 73%
 - Huisvestingsratio $\approx$ 11%
- Toepassing van het allocatiemodel (clusters/staf/huisvesting) waarbij schoolmaatschappelijk werk wordt gealloceerd alsof de regeling 2018 nog van kracht is;
- Afzonderlijke allocaties voor vavo, Educatie, Inburgering en ISK;

- Afzonderlijke allocaties voor projecten (RIF et cetera);
- Het budget wordt uitgezet op basis van $t=0$.

Om houvast te geven aan de ontwikkelingen vormen de hoofdlijnen het toetsingskader voor de begroting, de meerjarenbegroting en de deelbegrotingen.

2 Begroting 2022

Zoals in de meerjarenbegroting zichtbaar was, zou het resultaat 2022 negatief zijn doordat het resultaatafhankelijk deel van de kwaliteitsagenda niet wordt verkregen. Echter de verwachte boekwinst op de te verkopen locaties en de kosten voor NPO op basis van budgetten die al in 2021 zijn ontvangen zijn ook in deze begroting verwerkt en vertroebelen de beoordeling.

Om de begroting 2022 beter te kunnen duiden wordt het gecorrigeerde normatieve resultaat bepaald om de vergelijking te kunnen maken met het feitelijke begrotingsresultaat. Voor de beoordeling van onze interne normen wordt de begroting gesplitst in een begroting NPO en een reguliere begroting.

Theoretisch resultaat 2022

• Genormeerd resultaat 1,1% opbrengsten	€ 1.349.204
• Resultaatafhankelijk deel kwaliteitsgelden	-€ 5.100.000
• Verkoopopbrengsten locaties	€ 2.100.000
• Doorschuiven besteding NPO-middelen 2021	-€ 1.489.832
	Totaal
	-€ 3.140.628
• Feitelijk begroot resultaat	-€ 4.962.188
	Verschil
	-€ 1.821.560

In de begroting wordt een exploitatietekort begroot van ongeveer € 472.000 (-€ 1.821.560 + € 1.349.204). Het genormeerd resultaat van 1,1% van de opbrengsten wordt niet gerealiseerd.

Begroting (bedragen x € 1.000)	Begr 2021	Progn 2021 RIJ	Begr 2022 NPO RIJ	Begr 2022 regulier RIJ	Begr 2022 RIJ	Begr 22 -/- Progn 21	Begr 22 - /- Begr 21
BATEN		okt-21					
Rijksbijdragen	107.355	116.485	4.436	104.554	108.990	-7.495	1.634
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1.126	1.250		1.390	1.390	140	264
College cursus les en examengelden	2.472	2.389		2.779	2.779	390	307
Baten werk iov derden	1.490	1.364		1.740	1.740	376	250
Overige baten (excl. verhuur)	2.139	1.757		2.456	2.456	699	317
Opbrengst verhuur	141	141		155	155	14	14
Boekwinst verkoop	3.520	10.110		2.145	2.145	-7.965	-1.375
Totaal BATEN	118.243	133.496	4.436	115.219	119.655	-13.841	1.412
LASTEN							
Personeelslasten	86.594	87.879	3.602	87.891	91.493	3.614	4.899
Afschrijvingen inventaris en apparatuur	2.145	2.304		2.858	2.858	554	713
Afschrijvingen gebouwen/verbouwingen	3.525	2.675		5.518	5.518	2.843	1.994
Huisvestingslasten	7.259	6.809		7.204	7.204	395	-55
Overige lasten	13.869	15.151	2.324	14.850	17.174	2.023	3.305
Totaal LASTEN	113.392	114.818	5.926	118.322	124.248	9.430	10.856
Financiële baten (-) en lasten (+)	401	397		369	369	-28	-32
Exploitatieresultaat	4.451	18.281	-1.490	-3.472	-4.962	-23.243	-9.413
Exploitatieresultaat operationeel	931	8.171	-1.490	-5.617	-7.107		
Exploitatieresultaat Boekwinst	3.520	10.110	0	2.145	2.145		

Ratio's/ baten	Norm			*	*
Personeelslasten/Baten	73,00%	75,57%	71,30%	74,47%	74,72%
Huisvestingsratio	11,00%	9,64%	7,90%	10,96%	10,56%
Overige materiele lasten	14,90%	13,98%	14,16%	15,00%	16,36%
Resultaat	1,10%	0,81%	6,63%	-0,44%	-1,64%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

* Bij bepaling van de ratio's zijn de opbrengsten verhoogd met het resultaatafhankelijk deel van de kwaliteitsagenda € 5,1 miljoen.

Dit om een vergelijking met de norm te kunnen maken. Bij berekening van de ratio's wordt de boekwinst van gebouwen buiten beschouwing gelaten om zicht te houden op de ontwikkeling van de ratio's.

Het feitelijk begrotingsresultaat is € 4.962.188 negatief. Dit is € 1.821.560 negatiever dan het gecorrigeerde normatieve resultaat. Hiervoor zijn verschillende redenen die hieronder kort zullen worden uitgewerkt. De belangrijkste zijn:

1. De personele kosten zijn regulier nog boven de interne norm;
2. Een aantal aanvullende kosten overstijgt de middelen die zijn vrijgemaakt ten behoeve van innovaties.

Personele kosten boven interne norm

In de reguliere begroting is een formatiereductie gerealiseerd ten opzichte van de begroting 2022. De reductie is echter nog onvoldoende om aan de norm van 73% te voldoen. De lagere ratio in de prognose 2021 heeft te maken met de overige personele lasten die door de pandemie lager waren dan begroot en aanvullende coronasubsidies die zijn ontvangen maar niet volledig zijn besteed. In de begroting 2022 gaan we ervan uit dat de overige personele kosten naar het oude niveau gaan en dat door formatiereductie verlaging gerealiseerd moet worden om binnen de personele ratio te komen. In de begroting zijn de reguliere en de formatie NPO gesplitst om zicht te hebben op het personeelsverloop en op de ontwikkeling die wij moeten maken. Regulier is onze huidige formatie ongeveer 32 fte boven de interne norm. Dit is afgezet tegen het budget dat in 2022 regulier wordt ontvangen en de huidige formatie.

Nu de verbouw en nieuwbouw van de diverse locaties in gebruik worden genomen, stijgen de afschrijvingslasten voor huisvesting, inrichting en ICT. Dit is zoals gepland en deze kosten blijven binnen de gestelde normen voor huisvesting. De overige afschrijvingen verhogen de overige materiële lasten. Zo leidt de componentenbenadering van verschillende onderdelen tot een kortere afschrijvingstermijn dan in de meerjarenbegroting ingeschat. En dat betekent een aanvullende stijging van de lasten. Tot nu toe werd de onderbenutting van de norm ingezet om de hogere formatie te dekken. Deze compensatie vervalt nu grotendeels waardoor het belang van onze inzet om de personeelskosten binnen de norm te brengen toeneemt.

De begroting bevat incidentele kosten die in 2022 nog op de exploitatie drukken maar in 2023 wegvallen of veel minder zijn. Dit is een belangrijke reden dat de overige lasten, aangevuld met de hierboven genoemde stijging van overige afschrijvingslasten, hoger zijn dan de norm. Deze incidentele kosten overstijgen ruim een miljoen en komen onder andere uit algemene kosten voor het masterplan, het strategietraject, ondersteuning van de kwaliteitsagenda en aanvullende projecten ICT. Het is nu niet wenselijk om ter compensatie elders aanvullende besparingen te realiseren.

Afgelopen twee jaar hebben we een ruim positief exploitatieresultaat behaald omdat door de pandemie minder kosten zijn gemaakt. Hierdoor is het eigen vermogen toegenomen. Met deze wetenschap is besloten de reductie in de personele kosten stapsgewijs te realiseren en de incidentele uitgaven te doen.

In de kaderbrief werd rekening gehouden met gelijkblijvende studentaantallen. Per 1 oktober is echter een daling gerealiseerd. Ten opzichte van de begroting 2021 bedroeg de gewogen daling 377 studenten wat neerkomt op een daling van 3,2%. Met een bekostiging van t-2 is dit voor de totaalbegroting 2022 nog niet goed zichtbaar. Wel is getracht hierop de anticiperen omdat we in 2023 rekening moeten houden met een budgetdaling van ongeveer € 3 miljoen. De kostenreducties die nu in de begroting 2022 zijn verwerkt en de verwachte daling van de incidentele kosten zoals hierboven beschreven, zijn onvoldoende om deze budgetdaling op te vangen. Voor 2023 moeten we rekening houden met het inzetten van een deel van het genormeerde resultaat om de beweging in kostenreductie soepel te laten verlopen. Op basis van de interne norm zou de budgetdaling in 2023 moeten resulteren in een aanvullende daling van de formatie met ongeveer 28 fte. Dit betekent ten opzichte van nu een totale reductie van 60 fte. Deze input wordt ook meegenomen in het strategietraject. Zeker het onderdeel Leven Lang Ontwikkelen zou moeten bijdragen om een deel van de omzetreductie op te vangen. De analyse van de daling van studentenaantallen moet inzicht bieden in het structurele karakter. In het basisscenario rekenen we zonder herstel van de daling in 2022. De tekorten van de onderdelen, berekend op basis van t=0, zijn breed verdeeld in de organisatie. Zo waren er al tekorten bij Vakschool Wageningen, Entree en Maatwerk en Techniek en ICT. Deze tekorten zijn nog niet opgelost en VW kampt daarnaast met een aanvullende studentdaling. De sterke daling bij Economie en Uiterlijke Verzorging heeft ook daar tot een exploitatietekort geleid. De daling van de studentenaantallen op organisatieniveau impliceert dat ook de stafafdelingen moeten krimpen. Dit is nog niet gerealiseerd en zorgt voor extra spanning op de aanvullende werkzaamheden die de stafdiensten uitvoeren in het kader van alle verhuizingen, de ondersteuning van het masterplan, de kwaliteitsagenda en de informatiseringstrajecten.

2.1 Studentenaantallen

Het aantal bol-studenten is vooral bij VW en EU gedaald. Landelijk zijn ook dalende studentaantallen zichtbaar.

Verschil begroting 2022 – begroting 2021			
Clusters	Waarden Som van Totaal gewogen jaar t	Som van BBL gewogen jaar t	Som van BOL gewogen jaar t
CIOS en Veiligheid	-94	-9	-85
Creatieve Industrie	-21	7	-28
Economie en Uiterlijke Verzorging	-169	-3	-166
Entree en Maatwerk	-3	-12	9
Techniek en ICT	31	39	-7
Vakschool Wageningen	-150	-21	-129
Zorg en Welzijn	28	62	-33
Eindtotaal *	-377	63	-439

De meerjarige studentontwikkeling is aangepast en verwerkt in de trendlijn uit het model van DUO. De ontwikkeling bbl hebben we gelijk gehouden aan de eerdere meerjarenbegroting en de studentaantallen zijn dan als volgt:

Meerjarenbegroting per 1 oktober	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BOL	9.702	9.281	9.189	9.162	9.216	9.231	9.225
BBL	1.970	2.113	2.129	1.974	1.961	1.952	1.945
Totaal	11.672	11.394	11.318	11.136	11.177	11.183	11.170
Totaal gewogen*	10.490,0	10.126,2	10.040,6	9.951,8	10.000,5	10.011,6	10.003,0

2.2 Ontwikkelingen landelijke budgetten en budgetten Rijn IJssel

De Rijksbijdragen zijn zonder de middelen NPO nagenoeg gelijk gebleven aan 2021. Een aantal reële budgetontwikkelingen heft elkaar vrijwel op:

1. De budgetdaling doordat de ontvangst van het resultaatafhankelijk deel van de kwaliteitsagenda na de eindbeoordeling eind 2023 valt;
2. De kleine reële daling op alle onderdelen door daling van het landelijk aandeel (vooral door de landelijke stijging van EM terwijl wij gelijk blijven en ons relatieve aandeel dus daalt);
3. De overgangsbekostiging in verband met afschaffing van de cascadebekostiging is nu € 0.
4. Als gevolg van de loon- en prijscompensatie 2021 zijn de budgetten in 2022 hoger dan de budgetten in de begroting 2021.

Per saldo zijn hieronder de verschillen tussen de begroting 2021 en 2022 weergegeven.

	Rijksbijdrage x €1.000	2021 Begroting	2022 Begroting	Vershil 2022 - 2021
a	Rijksbijdrage beroepsonderwijs	90.803	91.789	986
b	Overgangsbekostiging cascade	-283		283
c	Wachtgeld	2.926	2.980	54
d	Kwaliteitsagenda investeringsbudget	6.100	6.064	-36
e	Kwaliteitsagenda resultaatafhankelijk	5.100		-5.100
f	Rijksbijdrage vavo	1.752	1.764	12
g	Inhouding wettelijk cursusgeld	-896	-926	-30
h	Compensatie wettelijk cursusgeld		711	711
i	Subtotaal Rijksbijdrage	105.502	102.382	-3.120
j	Reg. Programma VSV	707	857	150
k	Extra begeleiding en nazorg mbo		549	549
l	Reg. flexibel beroepsonderwijs derde leerweg		270	270
m	RIF ieder talent telt		394	394
o	Overige Rijksbijdragen	349	102	-247
	Totaal Rijksbijdrage	106.558	104.554	-2.004

Corona subsidies

p	Inhaal en ondersteuningsprogramma	797		-797
q	Corona-enveloppe		4.142	4.142
r	Extra begeleiding en nazorg mbo (jeugdwerkloosheid)		293	293
	Subtotaal Corona subsidies	797	4.435	3.638
	Totaal	107.355	108.990	1.634

In de exploitatie 2021 zijn aanvullende regelingen en extra lumpsum opgenomen die niet zichtbaar waren in de begroting 2021. De Rijksbijdragen dalen verder ten opzichte van de prognose 2021 omdat de corona-envelop in 2022 lager is dan alle regelingen en lumpsumstijging in 2021 bij elkaar. Hieronder een overzicht.

NPO-gelden en corona gerelateerde regelingen x €1.000 niet in begroting 2021	Bedrag x1000
Corona-enveloppe	1.340
Compensatie extra studentenaantallen in lumpsum	2.234
Extra begeleiding en nazorg mbo	228
Inhaal- en ondersteuningsprogramma 2	882
Extra hulp voor de klas 1	1297
Extra hulp voor de klas 2	1297
Totaal NPO-gelden en corona gerelateerde regelingen	7.278

2.3 Baten niet Rijksbijdragen

Er zijn geen grote wijzigingen in de overige baten. In het najaar 2021 zijn nog veel nieuwe inburgeraars gestart die in 2022 omzet genereren en zelfs een omzetstijging geven ten opzichte van de begroting 2021 (in totaal € 1,4 miljoen ten opzichte van € 1,15 miljoen in 2021). De daling zal waarschijnlijk in 2023 inzetten. Ook de opbrengsten vavo/ISK nemen in 2022 toe (€ 2,1 miljoen ten opzichte van € 1,55 miljoen in 2021). De contractactiviteiten zijn gelijk begroot op € 340.000.

2.4 Personele kosten

De personele kosten zijn begroot op basis van de doorrekening van de huidige cao en overige kosten zonder corona-effecten. De cao loopt af eind 2021. In de begroting houden we rekening met een budgetcompensatie als de nieuwe cao de kosten laat stijgen. De focus in de formatie ligt op het in lijn brengen van de financiële formatie met de personele ratio en op het realiseren van de aanvullende activiteiten NPO en tegelijkertijd het tijdig afbouwen van de hiervoor benodigde formatie naar 2023 als deze middelen stoppen.

Fte's realisatie en begroting 2021 versus begroting 2022

Onderdeel	Begroot 2021	Realisatie jan-okt 2021	Begroot 2022	Begroting 2022-/2021	Begroting 2022-/-realisatie jan-okt 2021
subtotaal Clusters	771,09	770,41	759,98	-11,11	-10,43
subtotaal CvB/staf	278,31	273,78	278,45	0,14	4,67
subtotaal NPO + overig subsidies	2,68	21,15	56,05	53,37	34,90
Totaal	1052,07	1065,34	1094,48	42,41	29,14

De personeelskosten lagen in de begroting 2021 boven de interne norm van 73% van de totale baten. Zoals eerder beschreven ligt de formatie bij t=0 rond 60 fte boven de interne norm. In de begroting is een reductie opgenomen van gemiddeld 15 fte op jaarbasis. Om dat te realiseren moet na de zomer een aanvullende reductie fte zichtbaar zijn. Clusters die met tekorten als gevolg van studentendaling draaien, moeten aan een reductieplan fte werken. Verder wordt gekeken naar de onderdelen die hun exploitatie nog niet binnen de interne toedeling vorm hebben gegeven. Ook de staf moet een plan maken om reductie te realiseren. Dit is in de kaderbrief nog niet uitgewerkt. Hierin is wel een doelstelling voor de begroting opgenomen. Het aandeel materiële kosten is bij de staf veel groter dan bij de clusters en ook daarin moet een besparing gerealiseerd worden.

Zowel de bekostiging van t-2, het verlagen van het intern opgelegde rendement als de aanvullende corona-activiteiten kunnen helpen de beweging financieel te faciliteren. De beweging is echter van dien aard dat we actief moeten starten om deze te realiseren.

In de begroting NPO wordt nu ongeveer 45 fte aanvullend eigen personeel ingezet waarvan 4 fte vast personeel. Het bedrag van € 2,3 miljoen bij de overige lasten betreft externe inhuur NPO. Dit bedrag is uit de personeelskosten gefilterd vanwege vertroebeling van de eigen formatie. Als de middelen NPO stoppen moeten deze aanvullende fte's en externe inhuur afgebouwd zijn. We houden in de begroting 2022 rekening met volledige realisatie van de plannen NPO. Deze zijn echter nog niet tot in detail uitgewerkt en niet alle contractuele verplichtingen lopen tot die tijd. Bij tussentijdse evaluatie moet blijken of bijsturing nodig is.

2.5 Afschrijvingen

Met in totaal € 2,7 miljoen ten opzichte van de begroting 2021 stijgen de afschrijvingslasten harder dan verwacht (zie de toelichting in het begin van dit document). Wat betreft de componentenbenadering valt op te merken dat de toepassing nog een punt van onderzoek is. Voorlopig zijn de lasten op basis van die benadering in deze begroting opgenomen.

2.6 Huisvesting

De huisvestingsratio is gestegen ten opzichte van vorig jaar door de diverse opleveringen en blijft onder 11% van de totale baten. De ratio is hoger dan verwacht door onder andere de eerder beschreven kortere afschrijvingstermijnen en omdat de verwachte daling van de huisvestingslasten voor schoonmaak en energie nog niet gerealiseerd wordt. Dat komt doordat de interim- en af te stoten locaties, die in 2022 nog in de begroting zijn opgenomen, samen met de nieuwe locaties deels voor dubbele exploitatiekosten zorgen. Dit drukt extra op de begroting 2022 met ongeveer € 600.000.

Ter ondersteuning van de projectorganisatie wordt in 2022 nog € 550.000 ingezet. In 2023 worden alle projecten afgerond en is voornamelijk nog sprake van nazorg waardoor de kosten dalen. De gevolgen van het nieuwe werken en de nieuwe locaties op de exploitatie zijn voor

een deel ingeschat. Bij werkelijke invulling moet blijken hoe dit uitpakt. Vooral de besparing op energie- en schoonmaakkosten en ook de uitwerking van het dienstverleningsconcept zijn nu theoretisch bepaald. Voor de nieuw op te leveren locaties wordt 2022 een belangrijk jaar waarin we de feitelijke gevolgen kunnen meten.

Door de afname van de studentenaantallen daalt het budget in 2023. De verwachting is dat de huisvestingsratio dan iets boven 11% uitkomt. In de meerjarenbegroting wordt geen rekening gehouden met indexering van de budgetten. Een groot deel van de afschrijvingen stijgt niet en als de budgetten worden geïndexeerd dan daalt de ratio naar verwachting weer onder 11%.

De investeringen van het Masterplan 2.3 zijn in de begroting meegenomen.

2.7 Risico's en onzekerheden in de begroting 2022

De volgende voorziene onzekerheden hebben mogelijk invloed op de uitkomsten:

- 1) De cao loopt af en de inflatie neemt toe. Veel hangt af van de loon- en prijscompensatie die de overheid volgende jaar toekent.
- 2) Vertraging in de verbouwingen zullen waarschijnlijk geen grote financiële gevolgen hebben maar wel de liquiditeiten positief beïnvloeden.
- 3) De uitnutting van de middelen NPO kan bij onderbesteding leiden tot verhoging van het resultaat en het doorschuiven van kosten naar 2023.
- 4) De studentaantallen ontwikkelden zich in 2021 tegen de prognose in, de oorzaak is nog onduidelijk. Verdere daling lijkt niet reëel maar dat was ook de aanname in 2021.
- 5) De verkoop van de Veluwestraat moet gerealiseerd worden tegen de gewenste opbrengst.
- 6) De realisatie van de bouwprojecten in het Masterplan 2.3. in kosten en tijd. Het risico van kostenoverschrijding lijkt op dit moment klein nu het grootste project, de Velperweg, binnen budget is aanbesteed.

2.8 Liquiditeiten

De liquiditeiten nemen sterk af richting december 2022. De verbouwingen van Velperweg, Alexanderstraat, Apeldoornseweg en Kazerneplein zorgen voor extra uitgaven. Ook de gefaseerde voorfinanciering van het resultaatafhankelijk deel van de kwaliteitsagenda is een belangrijke oorzaak. Echter, voor NPO en de verbouwingen zijn de meest ambitieuze plannen opgenomen. Zowel een vertraging in de bouw als in de uitgaven NPO versterkt de liquiditeitspositie. Dit lijkt een aannemelijker scenario dan hogere uitgaven. De buffer in de bouwprojecten lijkt voldoende waardoor hogere uitgaven niet te verwachten zijn.

3 Meerjarenbegroting tot en met 2026

Door de daling van de studentaantallen zijn de meerjarige Rijksbijdragen naar beneden bijgesteld. Voor een kostendekkende exploitatie moeten de kosten ook worden verlaagd.

De interne ratio's zijn belangrijke kengetallen om de meerjarenbegroting te beoordelen en om te bepalen waar de kostenreductie moet of kan worden gerealiseerd. Het Masterplan 2.3 is met de bijbehorende investeringen in de meerjarenbegroting verwerkt. De afschrijvingen zijn vertaald naar de componenten en dat leidt tot stijging van de afschrijvingskosten.

De financiering is op basis van het financieringsvoorstel 2.3 verwerkt. Uitgangspunt is dat na 2021 geen aanvullende financiering nodig is en de langlopende schulden en financieringslasten niet toenemen. In totaal bedraagt de langlopende lening bij BNG € 23,5 miljoen. Deze wordt vanaf 2022 tot 2031 lineair afgelost met een versnelde aflossing van € 4,5 miljoen in 2024 uit de voorfinanciering van de kwaliteitsgelden die december 2023 worden ontvangen. De overige langlopende schuld is de contante waarde van de huurverplichting van de Witte Villa en Toren die over 29 jaar afloopt gelijk met de huurbetalingen. In vergelijking met de vorige meerjarenbegroting wordt veel minder geleend. De voorwaarden DSCR van BNG vormen geen beperkende factor meer omdat de rente- en aflossingsverplichting lager is. Na 2022 nemen de liquiditeiten toe. Vooral de vrije kasstroom door hogere afschrijvingslasten gecombineerd met de relatief lage aflossingsverplichting is hier debet aan omdat het masterplan grotendeels met eigen vrije liquide middelen is gefinancierd. De huisvestingslasten dalen in 2023 met het afstoten van Zijpendaalseweg, Veluwestraat en Raapopseweg. Dit levert een daling op in energie-, schoonmaak- en huurkosten.

Met de dalende opbrengsten en de hogere afschrijvingslasten komt de huisvestingsratio rond 11% uit. De ratio overstijgt deze norm in 2024 iets maar zal als de budgetten zoals verwacht indexeren weer onder de 11% uitkomen. Als de toepassing van de componentenbenadering daartoe aanleiding geeft dan worden de afschrijvingslasten aangepast aan de werkelijke gebruiksduur. Dit om te voorkomen dat de afschrijvingskosten onnodig hoog worden.

De afschrijvings- en financieringslasten zijn op korte termijn redelijk vast. Om kostenreductie te realiseren moeten aanpassingen in de overige lasten en de personeelslasten plaatsvinden. De grootste beweging moet gemaakt worden bij de overschrijding van de interne norm. Na afronding van het Masterplan daalt een deel van de (dubbele) huisvestingskosten door afname van de vierkante meters in gebruik en worden minder algemene kosten masterplan gemaakt. Ook wordt nog gekeken naar verdere reductie van de overige lasten die voor een deel ook afhankelijk zijn van de omvang. Vanaf eind 2021 moet, bij de studentaantallen zoals die nu in de meerjarenbegroting zijn bepaald, ongeveer 60 fte afgebouwd worden of moeten aanvullende opbrengsten worden gegenereerd. In vergelijking met de benchmark is de gemiddelde personele last bij Rijn IJssel al hoger dan gemiddeld. Dit is een aandachtspunt voor de komende jaren.

In de meerjarenbegroting is het uitgangspunt dat in 2023 geen genormeerd resultaat wordt behaald, ter ondersteuning van de afbouw fte. Het resultaat is het variabele deel van de kwaliteitsagenda dat naar verwachting dan wordt gestort maar al in 2022 is besteed.

De daling in de overige lasten tussen 2022 en 2023 is sterk omdat in 2022 nog € 2,3 miljoen NPO is begroot en door de daling van algemene kosten van het masterplan, afronding strategietraject en waarschijnlijk lagere informatiseringskosten. Door de daling van studentenaantallen moet ook nog een daling van materiële kosten worden ingevuld.

De meerjarenbegroting is behoudend opgesteld omdat veel ontwikkelingen niet concreet zijn uitgewerkt of onderdeel zijn van de uit te werken strategie. Mogelijkheden rond Leven Lang Ontwikkelen kunnen echter invloed hebben op nieuwe doelgroepen, omzet contractonderwijs en aanvullende trajecten bbl. Ook op politiek niveau zijn de komende jaren nog veel veranderingen te verwachten zoals:

- Over de bekostiging van niveau 2-studenten vinden landelijk besprekingen plaats omdat uit het rapport van PWC duidelijk werd dat de bekostiging van deze doelgroep te laag is;
- Met het Rijk wordt overlegd over de gevolgen voor roc's nu Inburgering veelal buiten de aanbesteding valt. Dit is onwenselijk met het oog op toeleiding naar de arbeidsmarkt;
- Voor 2023 en verdere jaren moet een nieuw bestuursakkoord worden gesloten;
- Het afschaffen van de onderwijsovereenkomst en vernieuwing Bron moet aanvullende mogelijkheden bieden om de administratieve lastendruk te verlagen;
- Ontwikkelingen ronde derde leerwegen;
- Verplichtende en kostenverhogende regelgeving op het gebied van cybersecurity.

Verschillende uit te werken bedrijfsvoeringstrajecten zullen mogelijk aanpassingen bewerkstelligen maar deze zijn nu nog niet concreet genoeg om in de meerjarenbegroting te vertalen.

Bovenstaand geeft duidelijk weer dat er veel interne en externe ontwikkelingen spelen waarop de bedrijfsvoering aangepast moet worden en waarbij kansen gepakt kunnen worden.

4 Meerjarige geprognoteerde balans, exploitatieoverzicht en ratio's

4.1 Balans

Balans	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Activa</i>							
Gebouwen en terreinen	86.411	103.040	107.743	102.060	96.415	90.783	88.773
Inventaris en apparatuur	41.005	48.015	50.445	48.542	46.779	45.103	44.458
Vaste activa	127.416	151.055	158.188	150.602	143.193	135.885	133.231
Voorraden en vorderingen	2.083	1.982	1.982	1.982	1.982	1.982	1.982
Liquide middelen	11.795	14.798	50	9.102	10.665	16.327	17.550
Vlottende activa	13.878	16.780	2.032	11.085	12.647	18.309	19.532
Totaal activa	141.294	167.835	160.221	161.686	155.841	154.195	152.763
<i>Passiva</i>							
Algemene reserve	65.544	87.437	82.487	87.623	89.110	90.407	91.878
Bestemmingsreserve publiek voorfinanciering bekostiging							
Bestemmingsreserve publiek ICT investeringen							
Bestemmingsfonds							
Herwaarderingsreserve	3.612						
Eigen vermogen	69.156	87.437	82.487	87.623	89.110	90.407	91.878
Voorzieningen	5.572	6.072	6.572	7.072	7.572	7.572	7.572
Langlopende schulden	47.971	53.336	50.137	42.348	39.451	36.543	33.626
Kortlopende schulden	18.594	20.990	21.025	24.643	19.707	19.672	19.688
Totaal passiva	141.294	167.835	160.221	161.686	155.841	154.195	152.763

4.2 Exploitatiebegroting

Exploitatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Baten</i>							
Rijksbijdragen	108.067	116.486	108.990	109.097	102.857	101.380	101.858
Ov overheidsbijdragen en subsidies	1.180	1.250	1.390	1.390	1.390	1.390	1.390
College cursus les en examengelden	2.783	2.389	2.779	2.771	2.790	2.793	2.796
Baten werk iov derden	933	1.364	1.740	1.740	1.740	1.740	1.740
Ov baten	2.518	1.898	2.612	2.612	2.612	2.612	2.612
Overige baten boekwinst op vastgoed	1.707	10.110	2.145				
Totaal baten (B)	117.187	133.497	119.655	117.610	111.389	109.915	110.395
<i>Lasten</i>							
Personeelslasten	84.651	87.879	91.493	83.195	81.271	80.112	80.417
Afschrijving gebouwen	2.441	2.675	5.518	5.537	5.512	5.512	5.512
Afschrijving apparatuur en inventaris	2.075	2.305	2.858	3.303	3.163	3.076	3.096
Afschrijvingen	4.516	4.979	8.376	8.840	8.675	8.588	8.608
Huisvestingslasten	7.820	6.809	7.204	6.430	6.430	6.415	6.401
Overige lasten	12.390	15.151	17.174	13.631	13.174	13.188	13.198
Overige lasten boekverlies op vastgoed							
Totaal lasten (L)	109.376	114.819	124.248	112.095	109.550	108.303	108.623
Saldo baten en lasten (B-L)	7.810	18.678	-4.592	5.515	1.840	1.612	1.772
Financiële baten en lasten (F)	-154	-397	-358	-379	-352	-315	-301
Exploitatieresultaat(B-L+F)	7.656	18.281	-4.950	5.136	1.488	1.297	1.471

4.3 Ratio's

De liquiditeitsratio is vooral in 2022 en 2023 laag en beneden de signaleringswaarde van de inspectie. Dit is bewust: de liquiditeiten worden aangevuld met de kredietfaciliteit van € 10 miljoen en de voorfinanciering van de kwaliteitsgelden en met de uitvoering van de laatste masterplanprojecten wordt het laagste liquiditeitsniveau bereikt. Er is geen reden om aanvullende leningen af te sluiten omdat de liquiditeiten na 2022 stijgen. De solvabiliteit stijgt in 2023 omdat wij in 2022 een verlies begroten.

In 2022 moet beoordeeld worden of de ratio's iets kunnen wijzigen. Het rendement kan voor een periode mogelijk lager zijn omdat afgelopen jaren een hoog exploitatieresultaat is behaald en de solvabiliteit niet hoeft te stijgen. De huisvestingsratio en personele ratio's zijn hiervoor al behandeld.

Ratio's	Interne norm	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Solvabiliteit 1	40,0%	48,9%	52,1%	51,5%	54,2%	57,2%	58,6%	60,1%
Solvabiliteit 2 (incl. voorzieningen)	30,0%	52,9%	55,7%	55,6%	58,6%	62,0%	63,5%	65,1%
Liquiditeit (current ratio)	0,70	0,75	0,80	0,10	0,45	0,64	0,93	0,99
Personele lasten ratio	73,0%	73,3%	71,3%	74,7%	73,9%	73,0%	72,9%	72,8%
Huisvestingsratio	11,0%	9,0%	7,9%	10,6%	10,5%	11,0%	11,1%	11,1%
Rentabiliteit	1,1%	5,2%	6,6%	-1,6%	0,0%	1,3%	1,2%	1,3%

Bij de berekening van de ratio is de boekwinst gebouwen buiten beschouwing gelaten. Het variabel deel van de kwaliteitsagenda is in 2022 en 2023 gecorrigeerd om een goede vergelijking mogelijk te maken.